

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

16 ביוני 2014

873

י"ח בסיוון התשע"ד

עמוד

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 76), התשע"ד-2014 798

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 76), התשע"ד-2014

1. תיקון התוספת הראשונה
 בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,¹ בתוספת הראשונה, בחלק א', בפרט (1), אחרי "144" יבוא "144", אחרי "169" יבוא "203" ואחרי "369 עד 375" יבוא "376".

ד ב ר י ה ס ב ר

ביצוע עבירה שהעונש המרבי הקבוע לה הוא חמש שנות מאסר או יותר אך פחות מעשר שנות מאסר, מתוך מניע של גזענות או עוינות כלפי ציבור כאמור בסעיף 1044, מביא להחמרת העונש המרבי למאסר עשר שנים ולכן במקרה כזה לפי סעיף 37(א)(1) לחוק, על הדיון להתקיים לפני בית המשפט המחוזי בהרכב של שלושה שופטים. סעיף 203 לחוק העונשין קובע כי העובר עבירה של הבאת אדם לידי מעשה זנות, לפי סעיף 201 לחוק העונשין, או של הבאת אדם לידי עיסוק בזנות, לפי סעיף 202 לחוק העונשין, דינו – מאסר עשר שנים אם התקיימו הנסיבות המחמירות המפורטות בסעיף קטן (א), או מאסר שש עשרה שנים אם התקיימו הנסיבות המחמירות המפורטות בסעיף קטן (ב).

סעיף 376 לחוק העונשין קובע כי מי שגורם לאדם לעזוב את המדינה שבה הוא מתגורר לשם העסקתו בזנות או בתנאי עבדות, דינו – מאסר עשר שנים, ואם נעבירה העבירה כאמור בקטין, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

לפיכך, הסמכות לדון בעבירות לפי סעיפים 201 או 202 לחוק העונשין, אשר נעברו בניסבות מחמירות לפי סעיף 203 לחוק העונשין, או בעבירה לפי סעיף 376 לחוק העונשין, נתונה לפי סעיף 37(א)(1) לחוק העונשין לבית המשפט המחוזי בהרכב של שלושה שופטים.

בחינת העבירות האמורות בהתאם לשיקולים שהנחו את ועדת נאור, והניסיון של גורמי התביעה בעניינים אלה, הובילו למסקנה כי ניתן לנהל משפט בעבירות הקבועות בהם בפני שופט אחד ואין הן מחייבות, בכל מקרה, דיון לפני הרכב. לכן מוצע כאמור, להוסיף לחלק א' לתוספת לחוק, עם זאת, בהתאם לאמור בסעיף 37(ב) לחוק, במקרים מורכבים או חמורים במיוחד, יוכלו הצדדים לבקש מנשיא בית המשפט המחוזי או סגנו להורות על העברת הדיון בעבירה כאמור, לדיון לפני שלושה שופטים.

יצוין, כי ככל שמדובר בעבירות הזנות לפי סעיפים 203 ו-376 לחוק העונשין, התיקון המוצע נועד גם לקדם קוהרנטיות בחקיקה, שכן העבירה של סחר בבני אדם למטרת זנות, לפי סעיף 377(א)(5) לחוק העונשין, שהיא חמורה יותר מעבירות אלה, כבר הוספה במסגרת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 48), התשס"ח-2008 (פורסם בס"ח התשס"ח, עמ' 180), לרשימת העבירות בחלק א' לתוספת הראשונה והיא נדונה לפניו דן יחיד.

סעיף 1 סעיף 37(א)(1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – החוק), קובע כי ככלל, בית משפט מחוזי ידון בהרכב של שלושה שופטים, במשפטים בשל עבירות שעונשן מוות או מאסר עשר שנים או יותר. זאת מתוך תפיסה שראוי כי עבירות חמורות ומורכבות להכרעה יידונו לפני הרכב.

סעיף קטן (ב) של סעיף 37, קובע בפסקה (1), כי על אף ההוראה האמורה, בעבירות המנויות בחלק א' של התוספת הראשונה לחוק, ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד, אם נשיא בית המשפט או סגנו, לבקשת בעל דין או ביוזמתו, לא הורה אחרת לעניין מסוים.

במסגרת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 60), התשע"ד-2011 (פורסם בס"ח התשע"ד, עמ' 652) (להלן – תיקון מס' 60), נוספו עבירות לרשימת העבירות שבחלק א' לתוספת הראשונה לחוק וזאת בהתאם להמלצות הוועדה המייעצת לעניין סדר דין פלילי וראיות בראשות כבוד שופטת בית המשפט העליון, כתוארה דאז, מרים נאור (להלן – ועדת נאור). ועדת נאור בחנה ומיפתה את העבירות אשר נדונו בהתאם לחוק, בבית המשפט המחוזי בהרכב של שלושה שופטים, במטרה לצמצם את סוגי המקרים שבהם קיימת חובת הרכב כאמור, לנוכח העומס המוטל על בתי המשפט המחוזיים הדנים בעבירות החמורות, והרצון לאפשר קיום דיונים באופן מהיר ויעיל יותר. בעקבות בחינה זו המליצה הוועדה על הרחבת התוספת והוספת אותן עבירות שלגביהן סברה כי בשל טיבן, העברת הדיון בהן לדן יחיד לא תפגע ביכולתו של בית המשפט להגיע לחקר האמת ולא תפגע בזכותו של הנאשם להליך הוגן.

כעת מוצע להרחיב את חלק א' של התוספת הראשונה לחוק ולכלול בו עבירות נוספות שעונשן מאסר עשר שנים לפחות ואשר נראה כי הדיון בהן אינו מחייב בכל מקרה דיון לפני הרכב, כמפורט להלן:

סעיף 1144 לחוק העונשין קובע בסעיף קטן (א) שבו, כי העובר עבירה, בהגדרתה בסעיף קטן (ב) לסעיף האמור, מתוך מניע של גזענות בהגדרתה בסעיף א' לפקח ח' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), או מתוך מניע של עוינות כלפי ציבור, מחמת אחת העילות המפורטות בסעיף, דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה או מאסר עשר שנים, לפי העונש הקל יותר. כלומר,

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ד, עמ' 326.